

Інформація, зазначена в скарзі, є недостовірною та завдає шкоди діловій репутації. Чи пристав на такі твердження Верховний Суд?

На основі Постанови Верховного Суду України від 17 грудня 2019 року у справі № 910/11074/18.

Проведення будь-якої закупівлі, а особливо відкритих торгів, викликає певні емоції в зацікавлених сторін. Текст викладених у «Прозорро» документів замовника, скарги учасників наразі доступні для широкого загалу, відповідно висловлювання в документах повинні відповідати вимогам Закону України «Про інформацію». Підставою для даного судового розгляду стали висловлювання, викладені в скарзі. Позивачеві не сподобалися висловлювання в тексті скарги конкурента, і він подав позов до суду про визнання недостовірною інформації, а також про визнання її такою, що завдає шкоди діловій репутації позивача.

Щоб надати належну оцінку висловлюванням скаржника, навіть було залучено Київський науково-дослідний інститут судових експертиз Міністерства юстиції України, який провів судово-лінгвістичну (семантично-текстуальну) експертизу.

При винесенні рішення суди послуговувалися частинами 1 та 2 статті 30 Закону України «Про інформацію». Відповідно до них ніхто не може бути притягнутий до відповідальності за висловлення оціночних суджень. Оціночними судженнями, за винятком наклепу, є висловлювання, які не містять фактичних даних, критика, оцінка дій, а також висловлювання, що не можуть бути витлумачені як такі, що містять фактичні дані, зокрема, з огляду на характер використання мовно-стилістичних засобів (вживання гіпербол, алегорій, сатири). Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості.

Які конкретно висловлення та як саме були кваліфіковані Верховним Судом, дізнаємось з тексту судового рішення.

Позиції Верховного Суду України

Стосовно висловлювання відповідача «...варто також врахувати, що відповідно до інформації щодо Позивача взятої з Opendatabot — сервіс моніторингу реєстраційних даних українських компаній та судового реєстру для захисту від рейдерських захоплень і контролю контрагентів, у судовому реєстрі станом на 09.08.2018 знайдено 5 судових документів, з яких 3 судових документа по формі судочинства “Кримінальне”» суди обох інстанцій дійшли висновку, що інформація щодо існування вказаного у висловлюванні джерела інформації (судового реєстру) та змісту викладеної в ньому інформації: висловлювання викладено відповідачем у формі фактичного твердження відповідача. При цьому **вказана інформація є загальнодоступною та достовірною, а тому спростуванню не підлягає**. Інформація про те, що **укладання договору між замовником та позивачем може завдати значної шкоди державним інтересам**, викладена відповідачем у формі оціночного судження; **вказана інформація має негативний характер, однак спростуванню не підлягає** з огляду на приписи ч. 2 ст. 30 Закону України «Про інформацію», згідно з якою оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості.

Щодо висловлювання відповідача «*навіть якщо і взяти до уваги Код КВЕД 42.99 Будівництво інших споруд, н. в. і. у. (основний), то такий КВЕД у себе включає: – будівництво промислових споруд, крім будівель: нафтопереробних заводів, хімічних заводів, – будівельні роботи, крім будівництва будівель, наприклад: відкритих спортивних комплексів. Таким чином, переможець закупівлі не має змоги виконувати роботи по реконструкції мосту, оскільки його вид діяльності цього не передбачає*» місцевий та апеляційний господарські суди дійшли висновків, що **інформація щодо складу такого виду діяльності, як «Код КВЕД 42.99 Будівництво інших споруд»**, викладена відповідачем у формі фактичного твердження, яка **є загальнодоступною та достовірною, тому спростуванню не підлягає**. Інформація про те, що позивач **не може виконувати роботи з реконструкції мосту, оскільки його вид діяльності цього не передбачає**, викладена відповідачем у формі оціночного судження; вказана інформація має негативний характер, однак спростуванню не підлягає з огляду на приписи ч. 2 ст. 30 Закону України «Про інформацію», згідно з якою оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості.

Оскільки вказані вище висловлювання відповідають поняттю оціночних суджень у розумінні ст. 30 Закону України «Про інформацію» та не можуть бути розглянуті як поширення щодо позивача недостовірних відомостей у формі твердження, то позивачеві відмовлено в задоволенні позову.

Висновки

Готуючи документи, які будуть викладені для широкого загалу в електронній системі

закупівель, необхідно зважати на норми Закону України «Про інформацію».

Загальнодоступна інформація з відкритих державних баз та реєстрів є достовірною, а тому спростуванню не підлягає.

Оціночні судження навіть з негативним характером не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості.

Від клепу до оціночного судження — один крок. А тому як учасникам, так і замовникам потрібно бути обережними при висловлюваннях, особливо з огляду на те, що майже вся інформація, спотворювана під час процедури закупівель, є доступною в електронній системі.